

Rapport

Thuis in Hoorn: verbinding en inclusie

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/182

Datum

juli 2021

Opdrachtgever

Gemeente Hoorn

Auteurs

Roy van der Hoeve
Carolien Veldkamp
Jaap Bouwmeester

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Management Summary	4
2	Inleiding	7
2.1	Aanleiding en doel onderzoek	7
2.2	Werkwijze en respons	7
2.3	Analyse en leeswijzer	8
3	Verbinding met Hoorn	9
3.1	Thuis voelen in Hoorn	9
3.2	Trots zijn op Hoorn	10
4	Culturele diversiteit	12
4.1	Culturele diversiteit in de samenleving	12
4.2	Culturele diversiteit in de buurt	12
5	Discriminatie	15
5.1	Perceptie van discriminatie in Hoorn	15
5.2	Discriminatie ervaring in omgeving	19
5.3	Persoonlijke ervaringen met discriminatie	20
5.4	Gevolgen van discriminatie	23
5.5	Melden van discriminatie	24
6	Rol van de gemeente en samenleving	27

1 Management Samenvatting

Veel inwoners voelen zich thuis in Hoorn en zijn verbonden met de omgeving en de medebewoners van de stad. Ook is een meerderheid trots op Hoorn, op de uitstraling en de cultuur. Dit geldt voor de geschiedenis, zoals het VOC-verleden, hoewel dit ook bij sommigen voor schaamte zorgt. Niet iedere inwoner kan meedoen, sommigen voelen zich minder welkom, minder verbonden en zijn hierdoor ook minder trots. Dit zijn vaker inwoners met een niet-westerse achtergrond en/of die te maken hebben gehad met discriminatie. Discriminatie lijkt iets minder vaak voor te komen in relatie tot andere regio's of het landelijke cijfer, maar nog steeds is de impact van discriminatie groot. Veel inwoners zien een rol weggelegd voor de gemeente, maar ook voor de Hoornse samenleving om het onderwerp meer aandacht te schenken en actief een bijdrage te leveren aan het verminderen van discriminatie.

In de voorbereiding op de stadsgesprekken heeft de gemeente Hoorn in april 2021¹ een inventariserend onderzoek laten uitvoeren door I&O Research naar de ervaringen rondom verbondenheid, culturele diversiteit en discriminatie in Hoorn. Het onderzoek brengt in beeld in hoeverre er sprake is van een inclusieve samenleving en in welke mate inwoners te maken hebben met discriminatie. In totaal vulden 1.382 inwoners een online enquête in over dit onderwerp. Hieronder presenteren we de belangrijkste resultaten.

Ruime meerderheid voelt zich thuis in Hoorn

De meeste inwoners voelen zich thuis in Hoorn en verbonden met de stad. Minder inwoners, bijna de helft, heeft het gevoel er helemaal bij te horen en een gevoel van saamhorigheid geldt voor nog een kleinere groep (39%). Inwoners die zich thuis voelen, benoemen dat ze al (bijna) hun hele leven in Hoorn wonen, met goede sociale contacten en dat ze de stad mooi vinden met een prettige sfeer. De mate van thuis voelen en de ervaren verbondenheid verschilt tussen groepen van inwoners: met name inwoners met een niet-westerse achtergrond voelen zich minder verbonden met Hoorn. Zij hebben het gevoel meer moeite te moeten doen om erbij te horen dan andere inwoners. Inwoners die discriminatie hebben ervaren (zelf of in hun omgeving) voelen zich ook minder thuis of verbonden met Hoorn. Inwoners die zich niet thuis voelen geven als redenen dat ze moeilijk aansluiting kunnen vinden met anderen, zich niet prettig voelen in de buurt, wel eens discriminatie ervaren of geven de verwijzing naar het koloniale verleden.

Trots op Hoorn; blik op geschiedenis is tweeledig

De meerderheid van de inwoners – ruim zes op de tien – is trots op hoe Hoorn eruitziet, op de geschiedenis en de cultuur van Hoorn. Zij geven aan trots te zijn op de mooie, oude binnenstad en de haven. Ook zijn inwoners trots op het cultureel erfgoed en de VOC-geschiedenis van Hoorn. Maar er zijn ook inwoners die juist niet trots zijn vanwege deze geschiedenis: zij vinden dat er meer aandacht moet komen voor de andere kant van de geschiedenis. Daarnaast noemen inwoners dat de wijken rondom de binnenstad meer aandacht nodig hebben (bijvoorbeeld veel afval, weinig groen) en dat er veel leegstand is in het centrum. Inwoners met een discriminatie-ervaring tonen zich op veel punten minder trots dan andere inwoners.

---

¹ Dit onderzoek vond plaats tijdens de coronacrisis in 2021.

Gemengde houdingen ten opzichte van culturele diversiteit in de samenleving

Bijna twee derde van de inwoners vindt dat aanwezigheid van verschillende culturen de samenleving mooier maakt, al geeft iets meer dan de helft aan dat Nederlandse tradities onder druk staan. Men is over het algemeen tevreden met de huidige samenstelling (63%) van hun buurt, waar mensen op een gelijkwaardige manier met elkaar omgaan. Inwoners zonder discriminatie-ervaringen zijn het meest tevreden over de samenstelling van hun buurt. De helft van de inwoners gaat ook graag om met mensen met een andere achtergrond, maar een kleiner deel (45%) staat positief tegenover een eventuele toename van inwoners met een andere achtergrond. Inwoners onder de 50 jaar en inwoners met een niet-westerse achtergrond staan positiever tegenover deze toename. Spanningen tussen bevolkingsgroepen in de buurt worden het meest ervaren door inwoners uit de wijken de Grote Waal en Kersenboogerd, en door inwoners met discriminatie-ervaringen. Het uitsluiten van mensen met een andere achtergrond laat een divers beeld zien: ruim een derde denkt dat mensen met een andere achtergrond in Nederland worden gediscrimineerd (37%), een kwart denkt van niet (26%) en drie op de tien kunnen dit niet goed inschatten.

Een vijfde van de inwoners zegt gediscrimineerd te zijn

Bijna de helft van de inwoners denkt dat er veel discriminatie voorkomt in Nederland, terwijl een kwart van de inwoners denkt dat er veel discriminatie in Hoorn voorkomt. Slechts 13 procent denkt dat er veel discriminatie in hun eigen buurt of wijk voorkomt. Inwoners baseren dit op gevoelens en aannames, berichtgevingen over discriminatie in de (sociale) media, eigen ervaringen of horen dit van mensen uit hun omgeving. Ruim een kwart (28%) verwacht dat discriminatie in de toekomst zal toenemen. Een iets kleiner deel (20%) verwacht juist dat het zal afnemen. Inwoners die discriminatie hebben ervaren, schatten de mate waarin discriminatie voorkomt hoger in en verwachten een toename in de toekomst. In totaal hebben vier op de tien inwoners het afgelopen jaar discriminatie ervaren in hun omgeving en 19 procent zegt zelf te zijn gediscrimineerd. Inwoners met een niet-westerse migratie achtergrond hebben zowel persoonlijk meer te maken gehad met zowel discriminatie als met gevallen van discriminatie in hun omgeving. Ook als wordt gecorrigeerd voor geslacht, leeftijd en andere achtergrondkenmerken. Het aandeel inwoners dat te maken kreeg met discriminatie in Hoorn (19%) ligt lager dan het landelijke cijfer in 2018 (27%). Mogelijk speelt de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen het afgelopen jaar hier een rol.

Vooral discriminatie vanwege huidskleur en afkomst

Veel inwoners die discriminatie – zelf of in hun omgeving – hebben ervaren, geven aan dat zij niet gelijkwaardig werden behandeld of kregen te maken met discriminerende opmerkingen of schelden. Veel ervaren discriminatie is op basis van huidskleur, afkomst of leeftijd en vindt in een meerderheid van de gevallen plaats in de openbare ruimte binnen de gemeente Hoorn. Ruim een derde maakte dit mee in de eigen wijk. Dit is opvallend, relatief weinig inwoners denken dat discriminatie (veel) voorkomt in de eigen buurt of wijk.

Discriminatie heeft grote impact, maar wordt weinig gemeld

Zeven op de tien ervaren grote gevolgen van discriminatie en geven aan dat zij hun ervaring (heel) erg vinden. Een op de drie ervaart ernstige negatieve gevolgen (zoals angst en stress) en vermijdt personen die te maken hadden met de discriminatie en mijdt locaties waar de discriminatie plaatsvond. Inwoners met een niet-westerse achtergrond hebben meer last van de discriminatie die zij meemaken. De meerderheid van de gediscrimineerde inwoners is het erover

eens dat hun bestaan rooskleuriger zou zijn zonder discriminatie. Desondanks voelt bijna de helft zich niet minder op zijn of haar gemak in de omgeving. Veel inwoners (81%) delen hun ervaring met iemand uit hun sociale netwerk, maar minder vaak (17%) maken zij een melding bij een instelling of instantie.

Tegengaan discriminatie als taak van de gemeente: aandacht en opstelling als actiepunt

De meerderheid (62%) van de inwoners is van mening dat het de taak is van de gemeente om discriminatie te verminderen. Vier op de tien inwoners kunnen op dit moment niet goed inschatten of de gemeente nu voldoende doet om discriminatie tegen te gaan. Veel inwoners hebben suggesties gegeven hoe de gemeente discriminatie kan verminderen. Bovenaan staat het innemen van een duidelijk standpunt, actie ondernemen en aandacht geven aan discriminatie. Ook het luisteren naar inwoners, informatie geven over discriminatie en het stimuleren van contact tussen groepen komt veelvuldig voorbij. Organisaties en inwoners zelf kunnen discriminatie verminderen door ervoor te zorgen dat mensen met verschillende achtergronden met elkaar in contact komen, iedereen gelijk behandelen, het bewust worden van eigen gedrag en actie ondernemen als er discriminatie plaatsvindt.

Slotbeschouwing

De uitkomsten van het onderzoek bieden een algemeen beeld van hoe inwoners van Hoorn het wonen en leven in de stad ervaren, waar het gaat om de verbinding met anderen.

Dit biedt een basis en uitgangspositie voor de discussie over verbinding en inclusie die momenteel door middel van Stadsgespreken plaatsvindt. Een aantal uitkomsten nodigen uit tot verdere discussie om op die manier meer zicht te krijgen op de achtergronden ervan. Te denken valt onder meer aan het onderstaande.

- *Perceptie van discriminatie:* inwoners schatten discriminatie in Hoorn lager in dan in de rest van het land. Zij denken dat discriminatie met name voorkomt buiten hun directe woonomgeving: in andere wijken en vooral in andere delen van het land. Klopt deze perceptie of is er misschien sprake van onderschatting van het probleem van discriminatie? Met name inwoners met een niet-westerse achtergrond denken dat discriminatie in hun wijk of stad minder voorkomt dan in de rest van het land. Voelen inwoners zich met name als individu gediscrimineerd of als onderdeel van een bepaalde groep?
- *Tweedeling in perceptie van de geschiedenis:* uit de resultaten komen twee groepen naar voren die een duidelijke houding hebben ten opzichte van de VOC geschiedenis van Hoorn. Een groep die trots is op deze geschiedenis en een groep die zich (deels) schaamt voor de geschiedenis. Is er een duidelijk onderscheid te maken tussen deze twee groepen? Waarom kijkt de ene inwoner negatief naar de VOC geschiedenis en de zichtbaarheid hiervan in de openbare ruimte en de andere inwoner positief? Wat kan deze groepen verbinden?
- *Melden van discriminatie:* een groot deel van de inwoners die zelf discriminatie heeft ervaren, heeft dit niet gemeld. De redenen hiervoor zijn vooral dat zij menen dat het geen zin heeft, dat zij er geen aandacht aan willen geven of dat ze het niet belangrijk genoeg vinden. Waardoor komt het dat inwoners menen dat melden geen zin heeft? Wat kunnen organisaties en de gemeente doen om melden effectief te laten zijn en de meldingsbereidheid te vergroten?

2 Inleiding

2.1 Aanleiding en doel onderzoek

Aanleiding

De gemeente Hoorn wil met inwoners en organisaties in gesprek over belangrijke onderwerpen in de stad. Daartoe behoren (institutionele) discriminatie en sociale inclusie. Deze thema's zijn in Hoorn nog nadrukkelijker op de politieke agenda komen te staan naar aanleiding van de discussie en protesten rond het standbeeld van J.P. Coen in het centrum van Hoorn. De gemeente Hoorn wil stelling innemen in het maatschappelijk debat en ertoe bijdragen dat iedereen mee kan doen en als dat niet zo is, weet waar hij/zij terecht kan. In voorbereiding op een breed stadsgesprek hierover heeft de gemeente een inventariserend onderzoek laten doen door I&O Research naar de mate waarin discriminatie voorkomt en wat de uitingsvormen daarvan zijn. Ook wil de gemeente Hoorn inzicht in de mate waarin inwoners zich thuis voelen en of er sprake is van een inclusieve samenleving. De uitkomsten van dit onderzoek geven een beeld van hoe inwoners van Hoorn over deze onderwerpen denken, hoe zij deze aspecten beleven en vormen het startpunt voor de stadsgesprekken hierover.

Doelstelling

Het doel is om inzicht te krijgen in hoeverre inwoners zich verbonden voelen met Hoorn, in welke mate er sprake is van (institutionele) racisme en discriminatie en hoe men aankijkt tegen culturele diversiteit. Het onderzoek richt zich hiermee op vier thema's:

- verbinding: de mate van thuis voelen in Hoorn en trots zijn op Hoorn;
- inclusie: kan iedereen meedoen en hoe kijkt men aan tegen diversiteit?
- discriminatie: ervaringen van discriminatie, zelf en in de omgeving;
- tegengaan van discriminatie door de gemeente Hoorn en haar inwoners.

De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt als startpunt van een maatschappelijke discussie over dit onderwerp.

2.2 Werkwijze en respons

Aanpak en respons

Het onderzoek is uitgevoerd met een online enquête onder de Hoornse bevolking. De doelgroep van het onderzoek bestaat uit inwoners van de gemeente Hoorn van 18 jaar of ouder. In april 2021 ontvingen 2.000 inwoners een brief met het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek door een vragenlijst online in te vullen (door middel van een persoonlijke inlogcode). Na twee weken ontvingen de inwoners die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld een herinneringsbrief.

Uiteindelijk hebben 545 inwoners aan het onderzoek meegedaan, een respons van 27 procent. Daarnaast zijn alle leden van het Stadspanel Hoorn benaderd om aan het onderzoek mee te doen. Hiervan vulden nog eens 338 inwoners de online vragenlijst in.

Ook is een open link² op de gemeentelijke website geplaatst en gedeeld via social media, dit leverde nog eens 499 ingevulde vragenlijsten. Dit brengt de totale respons op 1.382 inwoners, zie

---

² De uitkomsten van de open link zijn niet meegenomen in het berekenen van de totaalpercentages, omdat ze door de wijze van bevraging niet representatief zijn. Deze uitkomsten zijn wel gebruikt als een kwalitatieve verdieping en nadere

tabel 2.1. Voor de analyse (m.u.v. de open vragen) gebruiken we de respons vanuit de steekproef en het Stadspanel, wat neerkomt op totaal 883 inwoners.

Tabel 2.1 Respons

	Benaderd	Respons
Steekproef	2.000	545 (27%)
Stadspanel	1.325	338 (26%)
Open link	-	499
Totaal		1.382

Vragenlijst

De vragenlijst is in overleg met de gemeente Hoorn opgesteld. De vragenlijst bestaat voornamelijk uit gesloten vragen. Op enkele plaatsen in de vragenlijst bestond de mogelijkheid om een toelichting of reactie te plaatsen. Sommige van deze toelichtingen zijn in het rapport als geanonimiseerde citaten gebruikt. De vragenlijst bevat vragen over onder meer de volgende thema's:

- thuis voelen in Hoorn en trots zijn op Hoorn;
- perceptie van discriminatie en ervaringen met discriminatie;
- aanpak van discriminatie door de gemeente en inwoners;
- culturele diversiteit in Nederland en in de wijk.

2.3 Analyse en leeswijzer

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd, geslacht en migratieachtergrond. Dit betekent dat de verhoudingen binnen deze kenmerken zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Groepen die in de respons zijn oververtegenwoordigd krijgen een iets lager gewicht en ondervertegenwoordigde groepen tellen juist iets zwaarder mee. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Hoorn voor wat betreft deze kenmerken. Daar waar relevant (en significant) worden de resultaten uitgesplitst naar achtergrondgegevens zoals geslacht, leeftijd, wijk en migratieachtergrond en wordt er een vergelijking gemaakt met referentiecijfers. De antwoordcategorie 'niet van toepassing' is, tenzij anders aangegeven, buiten de analyse gehouden. Indien de uitkomsten niet optellen tot 100 procent is er sprake van een afrondingsverschil.

Toetsing van verbanden

Om de gevonden verbanden tussen met name discriminatie-ervaringen en achtergrondkenmerken te toetsen hebben we regressieanalyses uitgevoerd. Hieruit blijkt welke kenmerken een effect hebben op de ervaren discriminatie (zelf en in omgeving) en op de perceptie van discriminatie (in Nederland, Hoorn en de eigen wijk). In deze regressieanalyse zijn de volgende achtergrondkenmerken getoetst op hun samenhang met deze percepties en ervaringen: geslacht, leeftijd, opleiding, dagelijkse bezigheid, migratieachtergrond en wijk. In het rapport zijn alleen die verbanden gerapporteerd die vanuit deze regressieanalyse een zelfstandige samenhang vertonen, gecorrigeerd voor de andere kenmerken.

---

inkleuring van de uitkomsten. Hierbij gaat het met name om de open vragen over onder meer specifieke gevallen van discriminatie of ongelijke behandeling.

3 Verbinding met Hoorn

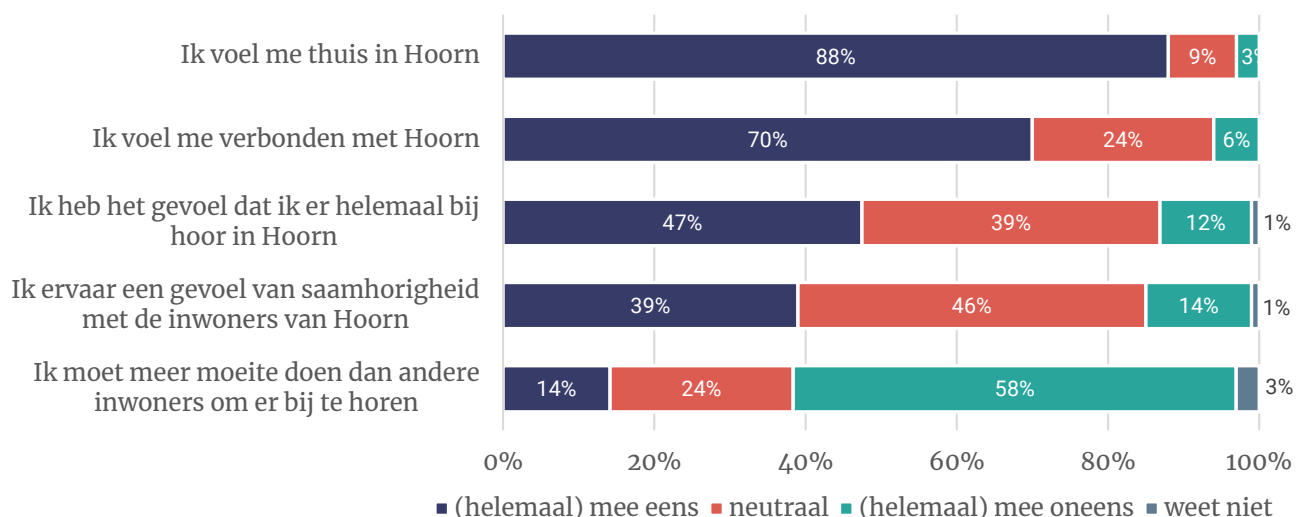
In dit hoofdstuk beschrijven we de mate van verbondenheid die inwoners voelen met Hoorn en andere inwoners van Hoorn. In hoeverre voelen zij zich thuis in Hoorn en waarom wel of niet? Zijn inwoners trots op Hoorn en op welke aspecten wel of niet?

3.1 Thuis voelen in Hoorn

Ruime meerderheid voelt zich thuis in Hoorn

Een (ruime) meerderheid van de inwoners voelt zich thuis in Hoorn (88%) en/of voelt zich verbonden met Hoorn (70%). Bijna de helft heeft het gevoel dat ze er helemaal bij horen in Hoorn. Een gevoel van saamhorigheid met andere inwoners wordt door een kleiner aandeel van de inwoners ervaren (39%) en 14 procent van de inwoners vindt dat ze meer moeite moet doen om erbij te horen. We hebben inwoners gevraagd in een open vraag toe te lichten waarom ze zich wel of niet thuis voelen in Hoorn. Deze resultaten zijn op de volgende pagina beschreven en gepresenteerd op pagina 12.

Figuur 3.1 Thuis voelen in Hoorn (n=883)

Wie voelt zich vooral thuis in Hoorn en wie niet?

- Met name inwoners met een niet-westerse achtergrond voelen zich minder verbonden met Hoorn. Zij hebben ook vaker het gevoel dat ze moeite moeten doen om erbij te horen dan andere inwoners.
- Het gevoel erbij te horen is het sterkst onder laagopgeleiden.
- De ervaren verbondenheid ligt het hoogst in Centrum/Venenlaankwartier/Hoorn Noord en het laagst in Kersenboogerd.
- Inwoners die discriminatie hebben ervaren (zelf of in hun omgeving) voelen zich minder thuis of verbonden met Hoorn dan inwoners die geen discriminatie hebben ervaren. Ook moeten zij meer moeite doen om erbij te horen.

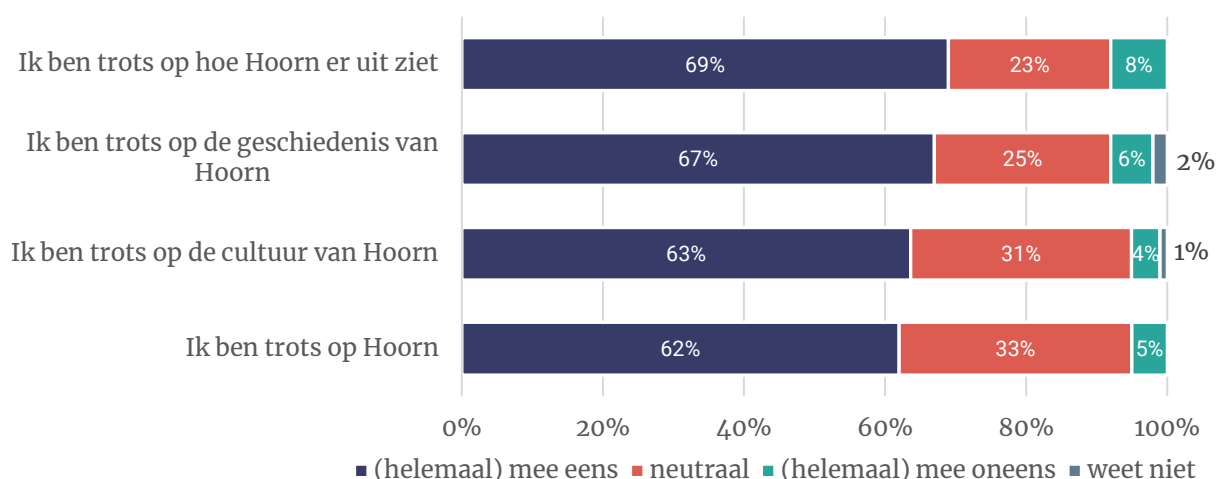

3.2 Trots zijn op Hoorn

Meerderheid is trots op Hoorn

De meerderheid van de inwoners is trots op hoe Hoorn eruit ziet (69%), op de geschiedenis (67%) en de cultuur van Hoorn (63%). Hun antwoorden konden inwoners toelichten in een open vraag. Deze resultaten zijn hieronder beschreven en op de volgende pagina gepresenteerd.

Figuur 3.2 Trots zijn op Hoorn (n=883)

Wie is met name trots op Hoorn en wie niet?

- Inwoners die discriminatie hebben ervaren (zelf of in hun omgeving) zijn minder trots op (de verschillende aspecten van) Hoorn dan inwoners die geen discriminatie hebben meegemaakt.
- Met name mannen zijn trots op de geschiedenis van Hoorn.
- Inwoners uit Risdam Noord Zwaag/Blokker/ Bangert en Oosterpolder zijn trotser op de cultuur van Hoorn dan inwoners uit Kersenboogerd.

Waarom voelen inwoners zich wel of niet thuis?

Inwoners die zich thuis voelen, geven als toelichting dat ze al (bijna) hun hele leven in Hoorn wonen, dat ze goede sociale contacten hebben en dat ze de stad mooi vinden met een prettige sfeer. Inwoners die zich niet thuis voelen geven als redenen dat ze moeilijk aansluiting kunnen vinden met anderen, zich niet prettig voelen in de buurt, discriminatie ervaren en/of de verwijzingen naar het koloniale verleden. Zie het figuur op de volgende pagina.

Waarom zijn inwoners wel of niet trots op Hoorn?

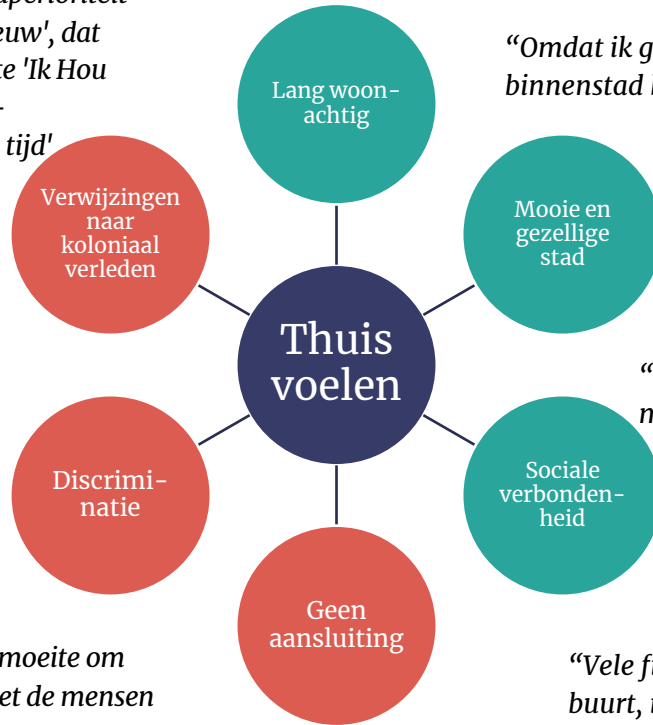
Inwoners geven aan dat zij trots zijn op de mooie oude binnenstad en de haven. Ook zijn een aantal inwoners trots op het cultureel erfgoed en de VOC-geschiedenis van Hoorn. Maar er zijn ook inwoners die juist niet trots zijn vanwege deze geschiedenis. Zij vinden dat er meer aandacht moet komen voor de donkere kant van de geschiedenis. Daarnaast noemen inwoners dat de wijken rondom de binnenstad meer aandacht nodig hebben (bijvoorbeeld veel afval, weinig groen) en dat er veel leegstand is in het centrum. Zie het figuur op de volgende pagina.

“(...) Daarnaast promoot de gemeente de stad Hoorn anno 2021 niet op basis van politieke neutraliteit maar op basis van witte superioriteit middels de koloniale kreet 'Gouden Eeuw', dat onder andere op vlaggen en de website 'Ik Hou Van Hoorn' staat, waar met slavernij-verheerlijkende termen als 'roemrijke tijd' gestrooid wordt. (...)”

“Als je een ander kleurtje/geaardheid/kledingstijl hebt of niet in het West Friese plaatje past, word je met de nek aangekeken.”

“Ik heb ontzettend veel moeite om aansluiting te vinden met de mensen hier.”

“Omdat ik geboren en getogen in de binnenstad ben.”

“Prachtige stad, goede sfeer, mooie ligging.”

“Vele fijne ontmoetingen in de buurt, in de wijk en in de stad”

“Het verleden zit me dwars; er moet meer voorlichting komen hoe Hoorn aan zijn rijkdom kwam ...VOC is niet meer iets om trots op te zijn.”

“Hoorn heeft een prachtige geschiedenis met de VOC die niet vergeten mag worden. Deze mensen hebben onze stad groot gemaakt en Nederland groot gemaakt.”

“De binnenstad vind ik heel mooi maar de wijken er om heen kunnen wel wat zorg gebruiken.”

“De oude binnenstad en zijn verleden komen tot werkelijkheid als je rond de haven wandelt.”

4 Culturele diversiteit

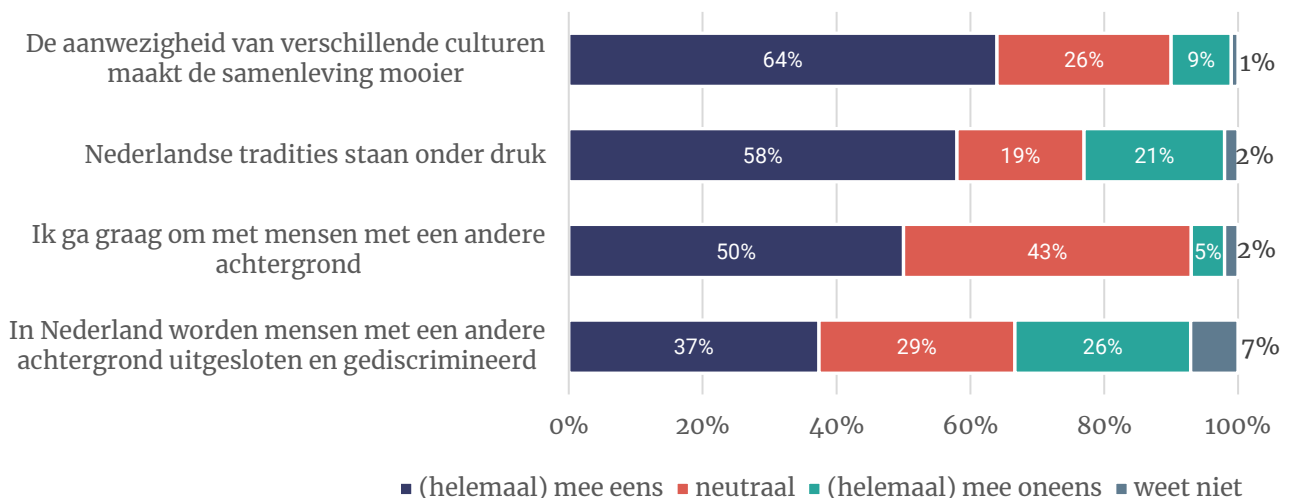
In dit hoofdstuk beschrijven we de houdingen van inwoners van Hoorn ten opzichte van culturele diversiteit. Hoe staan inwoners tegenover culturele diversiteit in Nederland, culturele diversiteit in hun buurt en mensen met een andere achtergrond?

4.1 Culturele diversiteit in de samenleving

Gemengde houdingen ten opzichte van culturele diversiteit in de samenleving

Een meerderheid (64%) van de inwoners van Hoorn vindt dat aanwezigheid van verschillende culturen de samenleving mooier maakt. Tegelijkertijd vindt iets meer dan de helft van de inwoners dat Nederlandse tradities onder druk staan (58%). De helft gaat graag om met mensen met een andere achtergrond, iets minder dan de helft staat hier neutraal in. Over uitsluiting van mensen met een andere achtergrond zijn de meningen verdeeld: ruim een derde denkt dat mensen met een andere achtergrond in Nederland worden gediscrimineerd (37%), een kwart denkt van niet (26%) en drie op de tien hebben hierover geen mening.

Figuur 4.1 Culturele diversiteit in de samenleving (n=883)

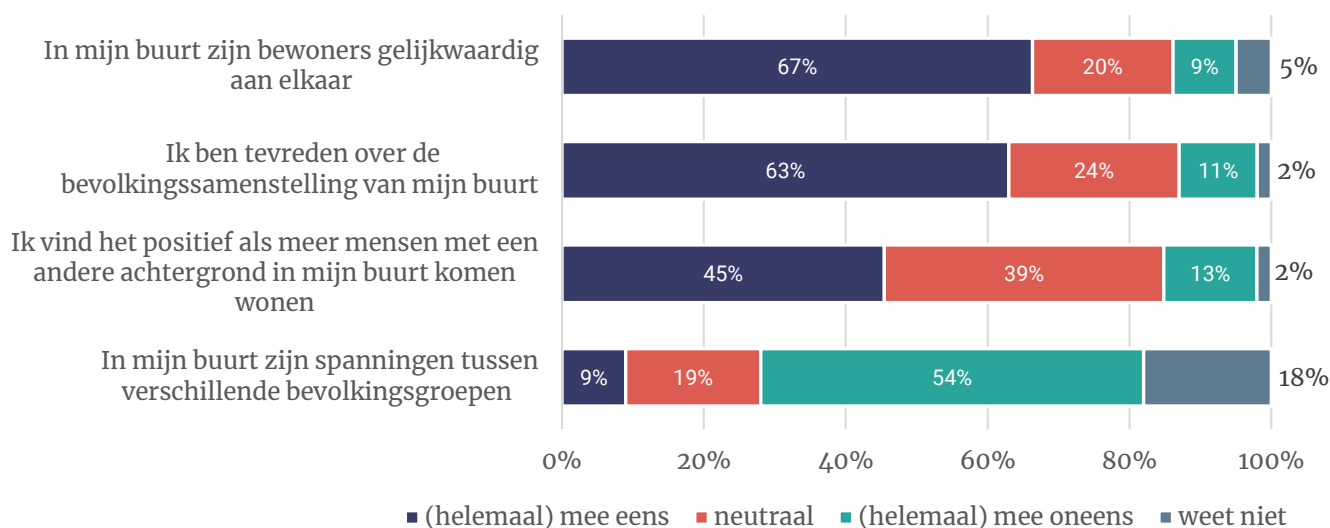
4.2 Culturele diversiteit in de buurt

Meerderheid tevreden over huidige samenstelling van de buurt

Een meerderheid van de inwoners van Hoorn is van mening dat bewoners in hun buurt gelijkwaardig aan elkaar zijn (67%) en maar 9 procent denkt dat er spanningen zijn tussen bevolkingsgroepen in hun buurt. Een toename van mensen met een andere achtergrond zou minder dan de helft (45%) positief vinden, 39 procent staat hier neutraal in en 13 procent vindt dit negatief.

Figuur 4.2 Culturele diversiteit in de eigen buurt (n=883)

Tevreden met de bevolkingssamenstelling

De meeste inwoners zijn positief over de huidige samenstelling van hun buurt (63%). In 2019 was nog 67 procent van de inwoners in Hoorn tevreden met de bevolkingssamenstelling van hun buurt³. Voor Noord-Holland en Nederland zijn de cijfers vergelijkbaar: in 2019 was 66 procent van de inwoners in Noord-Holland en 68 procent van de Nederlanders¹ tevreden met de samenstelling van hun buurt.

Tabel 4.1 Tevredenheid bevolkingssamenstelling in Hoorn, regio en Nederland

	Hoorn 2020	Hoorn 2019	Noord-Holland 2019	Nederland 2019 ¹
Tevreden met bevolkingssamenstelling buurt	63%	67%	66%	68%

³ CBS (2020), *Veiligheidsmonitor 2019*, 1 maart 2020

Verschillen in geslacht, opleiding, leeftijd en achtergrond

- Met name hoger opgeleiden en vrouwen zijn van mening dat verschillende culturen de samenleving mooier maakt.
- Het idee dat mensen met een andere achtergrond in Nederland worden gediscrimineerd is het sterkst onder vrouwen en jongeren (18-34 jaar).
- Het gevoel dat Nederlandse tradities onder druk staan is het hoogste onder mannen, inwoners van 50 jaar en ouder, inwoners met een Nederlandse achtergrond en lager opgeleiden.
- Vooral inwoners tussen de 18 en 49 jaar, hoogopgeleiden en inwoners met een niet-westerse achtergrond gaan graag om met mensen met een andere achtergrond.
- Met name inwoners uit de wijken Risdam Zuid/Nieuwe Steen en Risdam Noord Zwaag/Blokker/ Bangert en Oosterpolder zijn van mening dat Nederlandse tradities onder druk staan.
- Inwoners *met* discriminatie-ervaringen schatten de mate van discriminatie in Nederland hoger in. Zij staan daarnaast positiever tegenover mensen met een andere achtergrond.
- Laagopgeleiden en inwoners zonder discriminatie-ervaringen zijn het meest tevreden over de samenstelling van hun buurt.
- Inwoners t/m 49 jaar en inwoners met een niet-westerse achtergrond zijn het meest positief over een cultureel diverse buurt. Met name inwoners met een Nederlandse achtergrond zijn niet positief over dit idee.
- Spanningen tussen bevolkingsgroepen in de buurt worden het meest ervaren door inwoners uit de wijken de Grote Waal en Kersenboogerd, en door inwoners met discriminatie-ervaringen.
- Het idee dat inwoners uit de wijk gelijkwaardig zijn aan elkaar is het sterkst in de wijken Risdam Zuid/Nieuwe Steen en Risdam Noord Zwaag/Blokker/Bangert en Oosterpolder, en onder inwoners *zonder* discriminatie-ervaringen.

5 Discriminatie

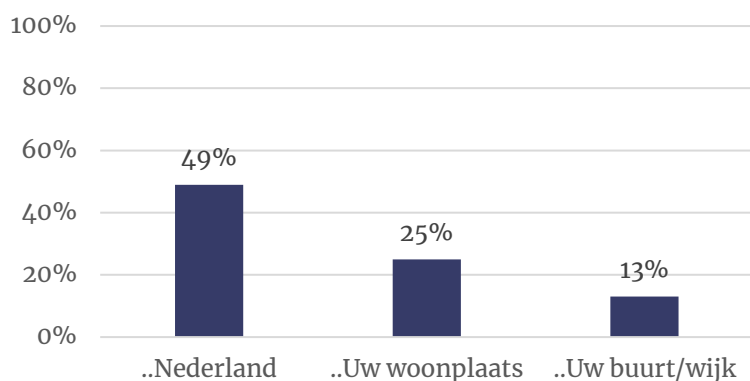
In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten over discriminatie in Hoorn. Hoe kijken inwoners van Hoorn aan tegen discriminatie in hun woonplaats, in welke mate hebben zij dit ervaren in hun omgeving en hoeveel inwoners zijn zelf gediscrimineerd? Voor deze laatste groep gaan we dieper in op de reden en vorm van discriminatie en de gevolgen van deze ervaring(en).

5.1 Perceptie van discriminatie in Hoorn

Kwart van inwoners denkt dat er veel discriminatie in Hoorn voorkomt

Bijna de helft van de inwoners denkt dat er veel discriminatie voorkomt in Nederland, terwijl maar een kwart van de inwoners denkt dat er veel discriminatie in Hoorn voorkomt. Opvallend is dat terwijl een kwart van de inwoners denkt dat er veel discriminatie in Hoorn voorkomt, slechts 13 procent denkt dat er veel discriminatie in hun eigen buurt of wijk voorkomt. De meerderheid van de inwoners die denkt dat in hun buurt veel discriminatie plaatsvindt, vindt dit heel erg (75%).

Figuur 5.1 Denkt u dat er veel of weinig discriminatie voorkomt in...? (% (heel) veel) (n=883)

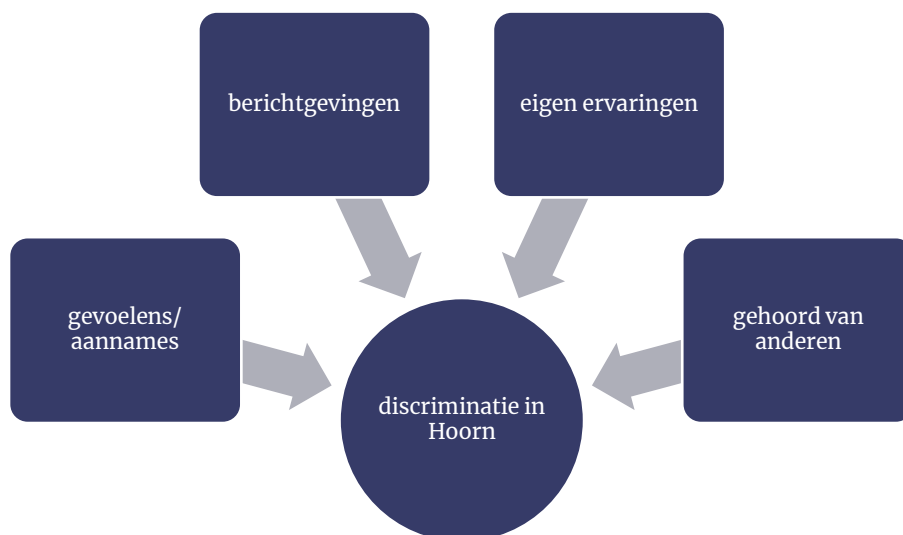
Wie schat de mate van discriminatie hoger in en wie lager?

- Vrouwen denken dat er meer discriminatie plaatsvindt dan mannen, of dat nu in de wijk, Hoorn of Nederland is.
- Degenen die zelf of in hun omgeving met discriminatie te maken hebben gehad, denken in het algemeen dat dit vaker voorkomt.
- Met name inwoners met een (niet-westerse) migratieachtergrond denken dat er minder discriminatie in Hoorn en in hun eigen wijk voorkomt dan in de rest van het land.
- Inwoners van Kersenboogerd denken dat er meer discriminatie in hun wijk voorkomt dan inwoners uit Risdam Noord, Zwaag, Blokker, Bangert en Oosterpolder.

75%

van de inwoners die denkt dat er discriminatie voorkomt in hun woonplaats of buurt, vindt dit (heel) erg. Een vijfde (19%) staat hier neutraal in. Een klein deel vindt dit niet erg (4%) of weet het niet (1%).

Waaruit blijkt dat er discriminatie voorkomt?

We vroegen inwoners waaruit het blijkt dat discriminatie voorkomt in hun woonplaats of buurt. Grofweg is dit in te delen in vier categorieën (zie hierboven): gevoelens en aannames, berichtgevingen over discriminatie, eigen ervaringen en/of ervaringen van mensen uit hun omgeving.

Gevoelens van discriminatie

Voor velen is er sprake van discriminatie in de omgeving vanwege de gevoelens die zij hebben of aannames die men doet. Men gaat ervan uit dat discriminatie aanwezig is; niet alleen in Nederland, maar ook in Hoorn en de eigen wijk. Men geeft aan dat deze discriminatie niet altijd zichtbaar is en ook onbewust tot uiting kan komen: *“Ik denk dat discriminatie bewust of onbewust overal voorkomt. Ik merk het niet direct in mijn buurt, maar het is er vast wel. Ik betrap me er zelf ook wel eens op dat ik een mening heb over de afkomst van op straat hangende mensen in mijn buurt”*.

Men gaat ervan uit dat discriminatie op veel plekken voorkomt, inwoners lichten toe:

- *“Discriminatie is iets wat je lastig kan uitbannen. Het is een gevoel van beide kanten.”*
- *“Er is geen enkele reden om aan te nemen dat Hoorn een uitzondering op de regel is, zeker niet gezien de blinde vlekken van de gemeente op het gebied van (post)kolonialisme.”*
- *“Ik denk dat discriminatie overal nog een beetje voorkomt. In Hoorn niet meer of minder dan in andere steden.”*
- *“Iedereen discrimineert wel op een bepaald level. Vaak onbedoeld en onwetend. We worden allemaal ook wel eens gediscrimineerd. Discriminatie is van alle rangen, standen en geledingen. De een ervaart dit als erger of vervelender dan de ander.”*

Deze gevoelens worden door sommigen versterkt door de politiek, zoals tijdens de campagnes richting de verkiezingen of juist door het stemmen op bepaalde politieke partijen: *“Zie de uitslagen van landelijke verkiezingen waar partijen als PVV en Forum van Democratie erg veel stemmen behaalden”*. De populariteit van deze partijen geeft meerdere inwoners het gevoel dat polarisatie en discriminatie in de hand wordt gespeeld in lokaal, maar ook landelijk opzicht.

- *“Er hingen posters van Forum van Democratie en ik kreeg een flyer van Forum in de brievenbus. In de stemuitslag scoorden PVV en Forum hoog in de wijk Kersenboogerd.”*
- *“Natuurlijk bestaat er discriminatie in Hoorn. Het maatschappelijke gevoel iets voor en van elkaar leren staat al langer onder druk. Politiek laat zich zien door de populistische partijen, welke ook deel uitmaken van de Hoornse gemeenteraad.”*

In de (sociale) media

Voor een deel komen percepties van discriminatie tot stand door wat inwoners zien of lezen in de (sociale) media. Voorbeelden zijn de demonstraties over Zwarte Piet, The Black Lives Matter en J.P. Coen. Door deze berichtgevingen komt men in aanraking met de discriminatie-ervaringen van anderen. Ook zien zij hoe er wordt gereageerd naar andere groepen, zoals onder berichten op social media: *“De Black Lives Matter vorig jaar zegt genoeg, Facebook stond vol met nare opmerkingen”*.

- *“Ik word gevoed door TV, kranten ect. Zelf ervaar ik het niet zo.”*
- *“Kijk maar naar de demonstraties over Zwarte Piet en J.P. Coen.”*
- *“De taal en meningen die worden toegepast wanneer het gaat over arbeidsmigranten en discriminatievraagstukken.”*

Gehoord van anderen

Sommige inwoners ondervinden discriminatie niet zelf, maar horen hierover van mensen die zij kennen. Ze vertellen over ervaringen van bijvoorbeeld familieleden of beschrijven wat zij horen van anderen.

- *“Dat hoor ik van vrienden die een andere huidskleur of seksuele voorkeur hebben.”*
- *“Ik heb een donkere schoonzoon en kleinkinderen. Wij ervaren daardoor de discriminatie.”*
- *“In de Grote Waal maak ik als intern begeleider schrijvende gevallen van discriminatie mee. De verschillen van tolerantie per wijk zijn groot.”*
- *“Dat blijkt uit hoeveel mensen over mensen met een buitenlandse afkomst praten. Momenteel gaat het veel over Poolse arbeidsmigranten.”*

Eigen ervaringen

Een deel van de inwoners maakte zelf discriminatie mee of ze ziet het in hun (directe) omgeving gebeuren. Men ervaart dat groepen racistisch bejegend worden, er sprake is van ongelijke behandeling of dat er segregatie optreedt, omdat er niet of nauwelijks contact is tussen culturen en groepen. Meerdere inwoners zien grote verschillen tussen wijken in de stad, wat een nadelig effect heeft op de saamhorigheid en de inclusiviteit: *“Er is weinig vermenging. De scheiding die er is van de mensen die in de binnenstad wonen, wit en over het algemeen rijk en de mensen die bijv. in de Grote Waal wonen”*. Inwoners over de dingen die zij of anderen in hun omgeving meemaken:

- *“Als ik zie hoe mensen met elkaar omgaan kan dat veel beter. Met ouderen wordt weinig rekening gehouden.”*
- *“Buurtbewoners die soms racistische opmerkingen maken naar bepaalde etnische groepen.”*
- *“De omgang tussen verschillende groepen botst nog wel eens wat door gedrag van jongeren van een andere cultuur versterkt wordt door jongeren die naar andere wijken gaan om baldadigheden en troep te maken.”*
- *“Hoe mensen met verschillende culturen met elkaar omgaan of over elkaar praten.”*
- *“Dat blijkt volgens mij omdat Nederlanders niet veel contact zoeken met buitenlanders en andersom ook.”*

Kansenongelijkheid

De eigen ervaringen zijn divers en raken inwoners met alle achtergronden en vinden plaats op verschillende plekken in Hoorn. Zij zien dit bij hen zelf, maar ook bij anderen die hiermee te maken hebben. Er wordt anders gekeken, men voelt zich niet gelijkwaardig behandeld of in sommige gevallen racistisch bejegend. *“Er wordt erg naar tegen mensen met hoofddoek of buitenlandse uiterlijk gedragen, zelfs in het gemeentehuis. Ik heb vaak een naar gevoel in het gemeentehuis, maar ook in de winkels in Hoorn of zelfs op de Rode Steen. Ik heb het gevoel alsof ik niet word geaccepteerd door de Nederlandse gemeenschap in Hoorn”*. Deze kansenongelijkheid zien inwoners bijvoorbeeld op en rond de werkvloer, maar ook op de woningmarkt: *“Het gebeurt de laatste tijd ook vaak bij de komst van de statushouders die we steeds vaker terug zien in de buurt en die huizen toegewezen krijgen, terwijl de Nederlanders geen huizen kunnen krijgen”*.

- *“Ik denk dat er krapte is in banen en huizen en dat daardoor niet iedereen een kans krijgt. Verder wordt in wat er geregeld wordt aan festiviteiten en faciliteiten meer naar de jeugd gekeken dan naar ouderen.”*
- *“Er wordt toch gekeken naar huidskleur. Dit verbaast mij, aangezien ik zelf gekleurd ben. Ik heb er nooit mee te maken gehad, alleen nu ik kinderen heb, merk ik dat het wel degelijk speelt. Het is een sluimering die er altijd is.”*
- *“Ik heb nooit discriminatie ondervonden. Sinds een paar jaar draag ik een hoofddoek en het is niet te beschrijven hoe er met je wordt omgegaan. Soms is het subtiel en soms word je rechtuit respectloos behandeld.”*
- *“Het is omgekeerde discriminatie, er wonen hier te veel mensen met een buitenlandse afkomst.”*
- *“Doordat buitenlandse mensen overal voorrang op krijgen. Vind ik het discriminatie naar de mensen die hier al langere tijd wonen.”*

Een derde verwacht evenveel discriminatie in toekomst

Inwoners van Hoorn zijn verdeeld over discriminatie in de toekomst. Een derde verwacht dat er in de toekomst evenveel discriminatie zal zijn als nu. Een toename in discriminatie wordt door 28 procent verwacht, een afname door 20 procent.

Tabel 5.1 Verwacht u dat er in de toekomst meer, evenveel of minder discriminatie in de samenleving zal voorkomen? (n=883)

Meer	Evenveel	Minder	Weet ik niet
28%	34%	20%	18%

Verwachting discriminatie in de toekomst – verschillen in leeftijd en ervaring

- De verwachting dat discriminatie zal toenemen is het grootst onder inwoners van 50 jaar en ouder. Met name jongere inwoners (18-34 jaar) verwachten een afname.
- Met name inwoners die discriminatie hebben meegemaakt verwachten dat discriminatie zal toenemen in de toekomst.

5.2 Discriminatie ervaring in omgeving

Vier op de tien hebben discriminatie in omgeving meegemaakt

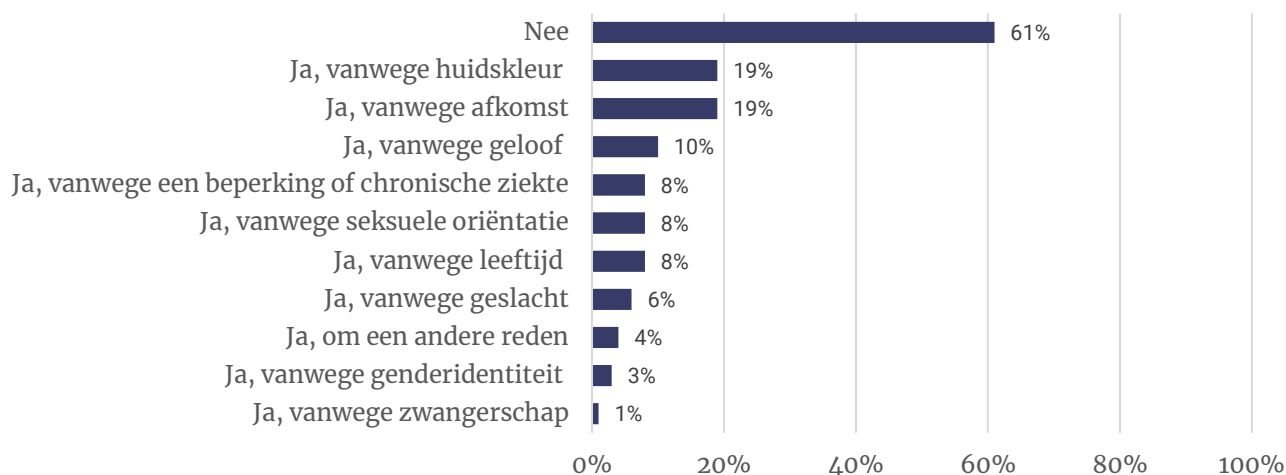
De meerderheid van de inwoners (61%) van Hoorn zegt het afgelopen jaar geen discriminatie in hun omgeving te hebben meegemaakt. Een op de vijf inwoners heeft wel eens gezien of ervaren dat dat iemand werd gediscrimineerd vanwege zijn of haar huidskleur of afkomst. Een deel heeft ervaren dat iemand gediscrimineerd werd vanwege zijn of haar geloof (10%), een beperking of chronische ziekte (8%), seksuele oriëntatie (8%), leeftijd (8%) of geslacht (6%). Enkele andere redenen die worden genoemd zijn gewicht, corona, denkbeelden of er anders uitzien. In totaal hebben vier op de tien inwoners (39%) het afgelopen jaar meegemaakt dat iemand in hun omgeving werd gediscrimineerd.

De meest voorkomende vorm van discrimineren die deze inwoners hebben waargenomen in hun omgeving was ongelijkwaardig behandelen (64%) en discriminerende opmerkingen of schelden (54%). Bij een derde ging het om contact vermijden en bij een vijfde om treiteren of pesten. De meeste van deze inwoners noemen één vorm van waargenomen discriminatie (43%), bijna de helft noemt twee, drie of vier vormen (49%).

Tabel 5.2 Om welke vorm(en) van discriminatie ging het hierbij? (n=340)⁴

Vorm van discriminatie	%
Niet als gelijkwaardig behandelen	64%
Discriminerende opmerkingen/schelden	54%
Contact vermijden	29%
Treiteren/pesten	21%
Bedreiging	11%
Discriminerende uitingen in kranten, tijdschriften, radio, tv, internet, enz.	10%
Beschadiging en/of bekladden van eigendommen	9%
Discriminerende teksten op muren e.d.	7%
Seksueel lastig vallen	6%
Anders	5%
Lichamelijk geweld	3%

Figuur 5.2 Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens meegemaakt dat iemand in uw omgeving, anders dan uzelf, gediscrimineerd werd? (n=883)

⁴ Naar inwoners die discriminatie meemaakten bij anderen in omgeving in de afgelopen 12 maanden

Wie heeft minder of meer ervaring met discriminatie in de omgeving?

- Inwoners met niet-westerse achtergrond ervaren in hun omgeving vaker discriminatie dan andere inwoners.⁵
- Inwoners met een Nederlandse of westerse achtergrond ervaren minder discriminatie in hun omgeving dan inwoners met een niet-westerse achtergrond. Deze laatste groep heeft met name meer discriminatie-ervaringen vanwege geloof of huidskleur ervaart.
- Hoger opgeleiden ervaren vaker discriminatie in hun omgeving dan lager opgeleiden.

5.3 Persoonlijke ervaringen met discriminatie

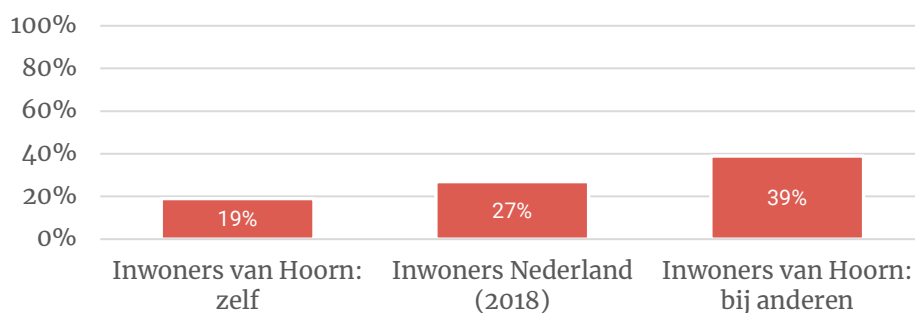
Meeste inwoners geen eigen ervaring met discriminatie afgelopen jaar

Een op de vijf inwoners van Hoorn (19%) geeft aan dat zij gediscrimineerd zijn in het afgelopen jaar. De grootste groep ervaarde dit enkele keren per jaar (43%) en drie op de tien maandelijks of vaker (zie kader). Meer inwoners in Hoorn hebben discriminatie bij anderen ervaren het afgelopen jaar (39%) dan zelf (19%). Ter vergelijking: in 2018 ervaarde 27 procent van de inwoners van Nederland discriminatie⁶. Acht op de tien inwoners van Hoorn hebben geen discriminatie meegemaakt. De coronacrisis van het afgelopen jaar kan invloed hebben gehad op de ervaringen met discriminatie, zowel op de hoeveelheid als op de vorm en locatie van discriminatie.

Hoe vaak kwam dit voor? (n=162)

- Eén keer (28%)
- Een paar keer per jaar (43%)
- Minstens een keer per maand (20%)
- Minstens een keer per week (7%)
- (bijna) elke dag (2%)

Figuur 5.3 Ervaren discriminatie in Hoorn en Nederland

Wie heeft met name discriminatie ervaren het afgelopen jaar?

- Inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond ervaren meer discriminatie dan inwoners zonder migratieachtergrond.⁷
- Met name inwoners van Hoorn die werkloos of arbeidsongeschikt zijn, zeggen vaker discriminatie te hebben ervaren.

⁵ Dit effect blijft in stand als we corrigeren voor geslacht, leeftijd en andere achtergrondkenmerken.

⁶ SCP (2020), *Ervaren Discriminatie in Nederland II*, maart 2020.

⁷ Dit effect blijft in stand als we corrigeren voor geslacht, leeftijd en andere achtergrondkenmerken.

In de meeste gevallen dat inwoners van Hoorn discriminatie hebben ervaren was dit vanwege huidskleur, afkomst, leeftijd of een andere reden. Voorbeelden van andere redenen zijn overgewicht, opleidingsniveau of (Nederlands) uiterlijk. Ook worden hier voorbeelden van afkomst genoemd.

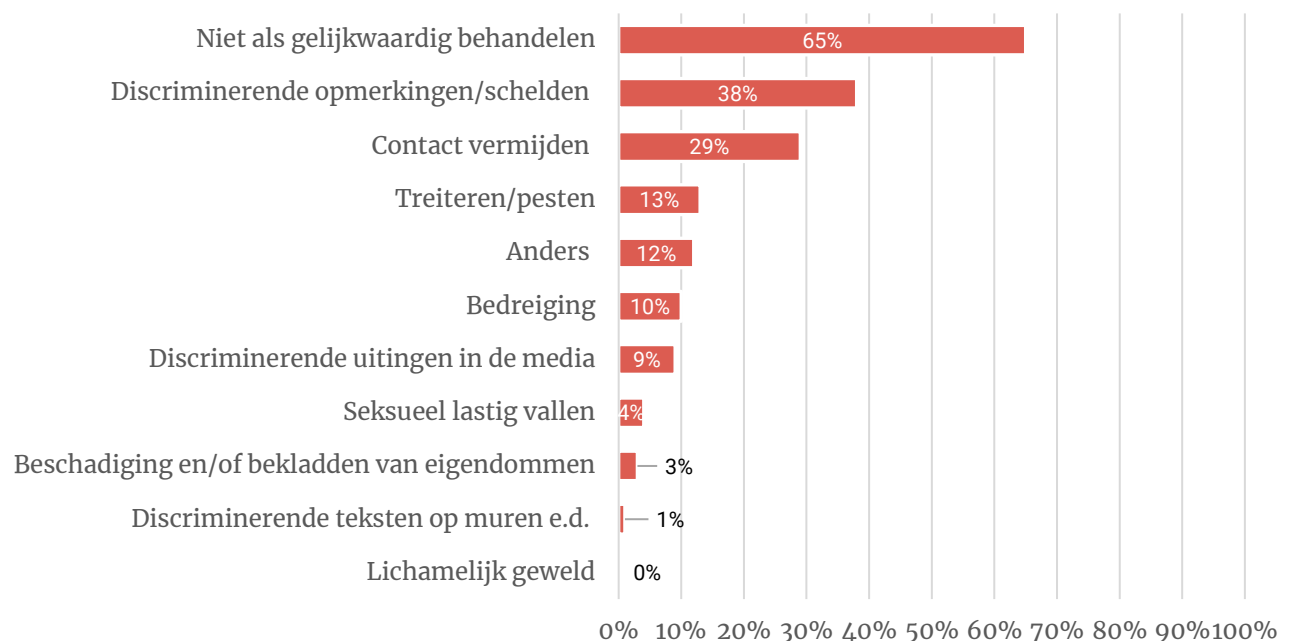
- “Vanwege mijn geboortenaam. Men denkt dan gauw dat je niet genoeg Nederlands spreekt.”
- “Vanwege blanke afkomst.”

Tabel 5.3 Bent u zelf in de afgelopen twaalf maanden wel eens gediscrimineerd om een van onderstaande redenen? (n=883)

Nee	81%
Ja, vanwege huidskleur	5%
Ja, vanwege afkomst	5%
Ja, vanwege leeftijd	5%
Ja, om een andere reden	5%
Ja, vanwege geslacht	3%
Ja, vanwege een beperking of chronische ziekte	3%
Ja, vanwege geloof	2%
Ja, vanwege seksuele oriëntatie	1%
Ja, vanwege politieke voorkeur/levensovertuiging	1%
Ja, vanwege genderidentiteit	0%
Ja, vanwege zwangerschap	0%

De discriminatie nam het vaakst de vorm aan van niet gelijkwaardig behandelen (65%). Daarnaast ging het voor een deel om discriminerende opmerkingen of schelden (38%) en het vermijden van contact (29%). Lichamelijk geweld en discriminerende teksten op muren e.d. is vrijwel niet voorgekomen in het afgelopen jaar. Discriminatie bij een sollicitatie wordt een aantal keer genoemd als andere vorm van discriminatie.

Figuur 5.4 Om welke vorm(en) van discriminatie ging het hierbij? (n=172)⁸

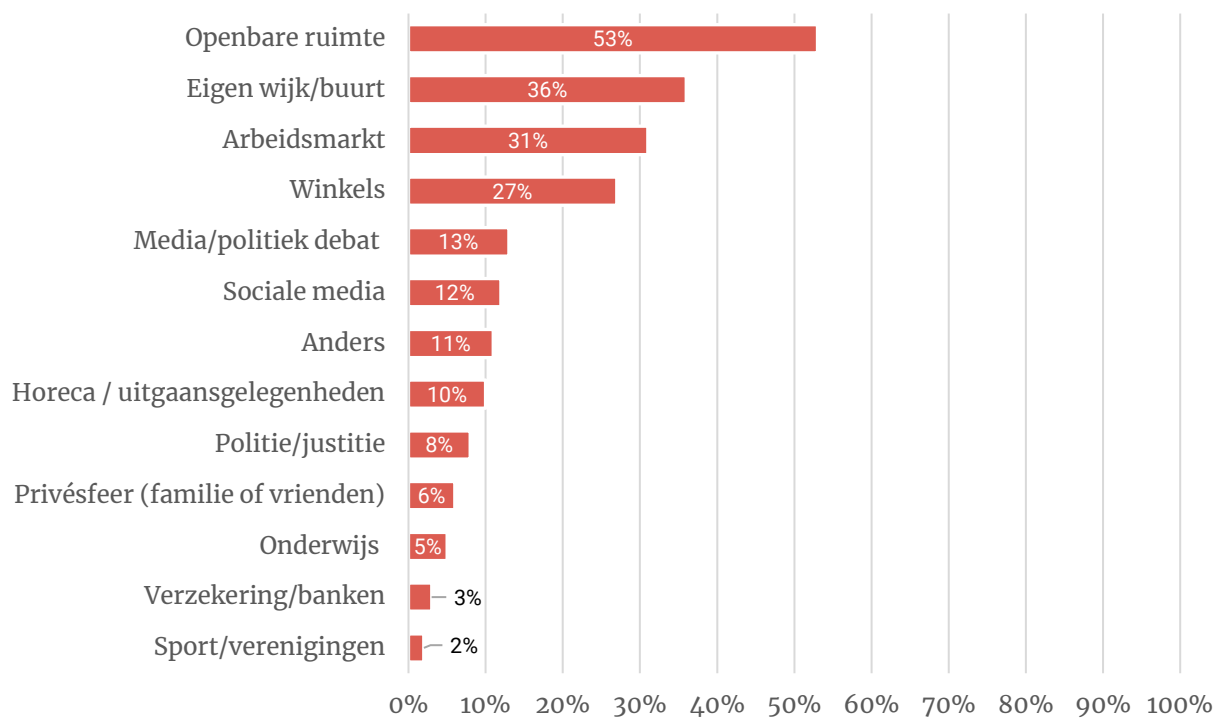

⁸ Naar inwoners die discriminatie persoonlijk hebben meegemaakt in de afgelopen 12 maanden

Discriminatie vaak in de openbare ruimte

De discriminatie vond op verschillende locaties plaats. De openbare ruimte wordt door meer dan de helft van de inwoners die dit hebben meegemaakt genoemd als locatie. Vervolgens zijn de eigen buurt (36%), de arbeidsmarkt (31%) en winkels (27%) veel genoemde locaties. Bij 'anders' wordt onder andere de gemeente een paar keer genoemd of voorbeelden van de openbare ruimte. Door de coronacrisis het afgelopen jaar kunnen deze resultaten afwijken van eerdere jaren, bijvoorbeeld doordat de horeca voor een groot deel van het jaar gesloten was.

Figuur 5.5 Waar kwam deze discriminatie voor (welke locatie of situatie)? (n=172)⁵

89%

van de discriminatie vond plaats binnen de gemeente Hoorn; 28 procent vond plaats buiten Hoorn en voor 2 procent is dit onduidelijk.

5.4 Gevolgen van discriminatie

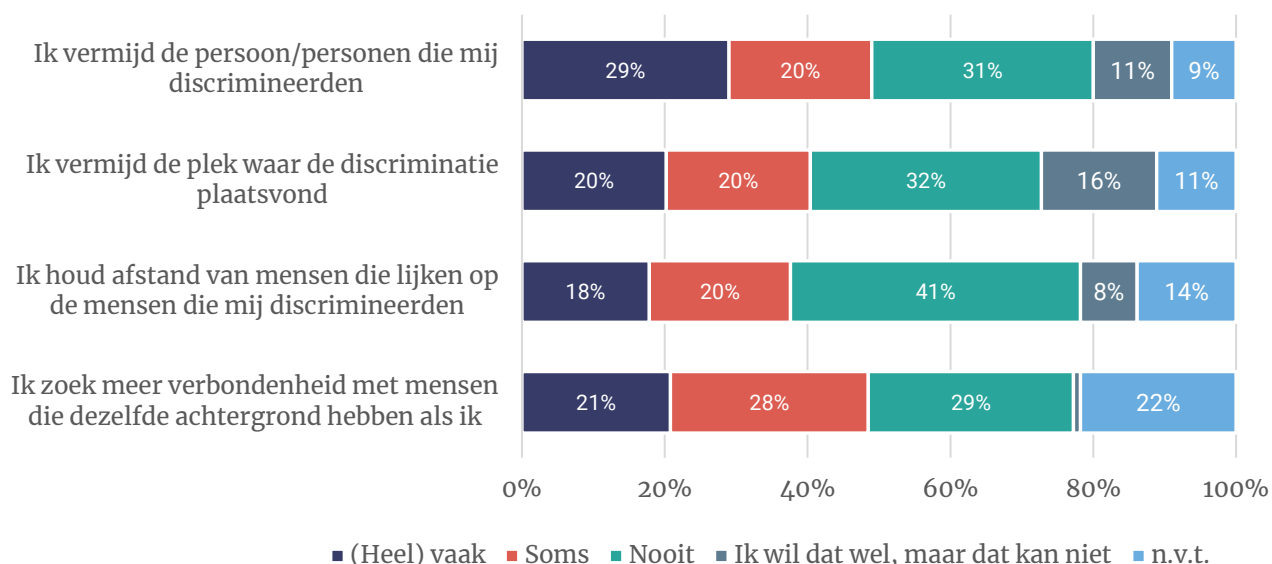
70%

van de inwoners die gediscrimineerd zijn het afgelopen jaar vond dit (heel) erg. 21 procent staat hier neutraal in en 8 procent vond dit niet erg.

Daders vermijden en angst als gevolg van discriminatie

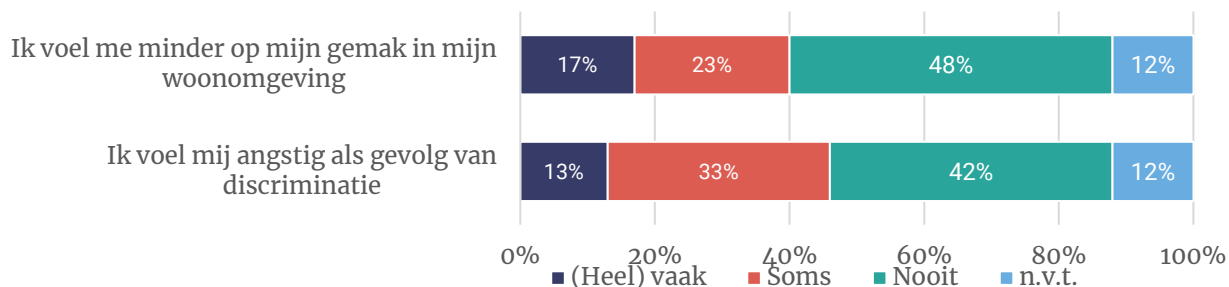
Welke gevolgen heeft discriminatie? Onder de inwoners die zich gediscrimineerd voelden, zegt bijna een derde (29%) de personen die hen discrimineerden te vermijden. Een op de vijf vermijdt de plek waar de discriminatie plaatsvond, houdt afstand van personen die lijken op degene die hem/haar discrimineerde, en/of zoekt meer verbondenheid met mensen met dezelfde achtergrond.

Figuur 5.6 Welke gevolgen heeft het gehad dat u zich gediscrimineerd heeft gevoeld? (n=172)

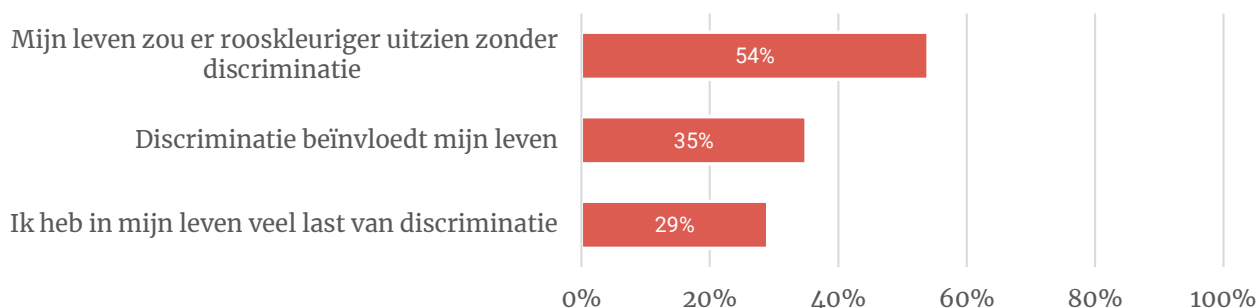
Bijna de helft van de inwoners zegt zich *niet* minder op zijn gemak te voelen in zijn of haar woonomgeving door de discriminatie (48%). Een derde voelt zich soms angstig als gevolg van de discriminatie.

Figuur 5.7 Welke gevolgen heeft het gehad dat u zich gediscrimineerd heeft gevoeld? - gevoelens (n=172)

Meer dan de helft van de inwoners met een persoonlijke discriminatie-ervaring geeft aan dat zijn of haar leven er beter uit zou zien zonder discriminatie. Voor een derde beïnvloedt de discriminatie zijn of haar leven en een kleiner deel (29%) heeft in het leven veel last van discriminatie.

Figuur 5.8 Effect van discriminatie op leven (% (helemaal) mee eens) (n=172)

Wie ervaart met name negatieve invloed van persoonlijke discriminatie?

- Inwoners met een niet-westerse achtergrond hebben meer last van de discriminatie die zij meemaken dan inwoners met een Nederlandse achtergrond.
- Mannen hebben meer last van deze persoonlijke discriminatie dan vrouwen. Inwoners tussen de 35 en 49 jaar ervaren het meeste last, meer dan inwoners van 50 jaar en ouder.
- Inwoners die discriminatie in hun omgeving ervaren ondervinden ook meer gevolgen en negatieve invloed van de discriminatie die zij persoonlijk meemaken.
- Lager opgeleiden voelen zich minder op hun gemak in woonomgeving en vermijden vaker personen die hen discrimineerden.
- Mannen houden minder vaak afstand, zoeken minder vaak verbondenheid met mensen met eenzelfde achtergrond, en voelen zich minder *niet* op hun gemak in hun woonomgeving dan vrouwen als gevolg van discriminatie. Vrouwen vermijden vaker personen die hen discrimineerden.

5.5 Melden van discriminatie

81%

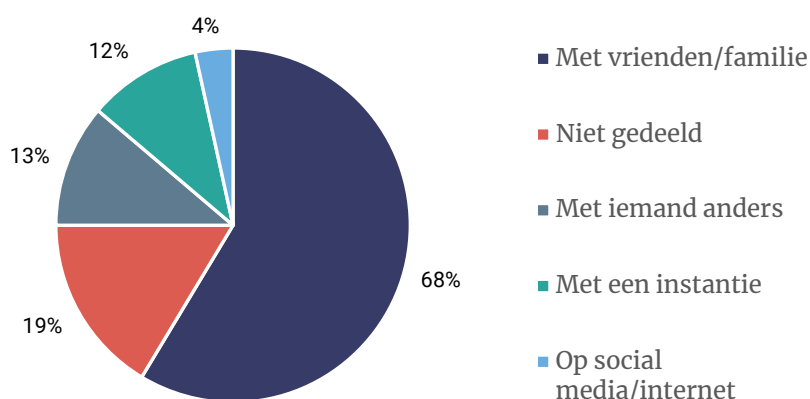
van de inwoners die gediscrimineerd zijn hebben hun discriminatie ervaring met iemand **gedeeld**. Daarentegen heeft 17 procent de discriminatie **gemeld** bij een persoon, instelling of meldpunt.

Inwoners delen ervaring met vrienden of familie

We vroegen inwoners die het afgelopen jaar gediscrimineerd zijn of zij hun ervaring(en) hebben gedeeld met anderen. Veruit het grootste deel (68%) heeft het gedeeld met vrienden of familie. Een deel heeft het met een instantie gedeeld (12%). Delen op social media of internet komt bijna niet voor (4%) en een vijfde heeft zijn of haar ervaring helemaal niet gedeeld.

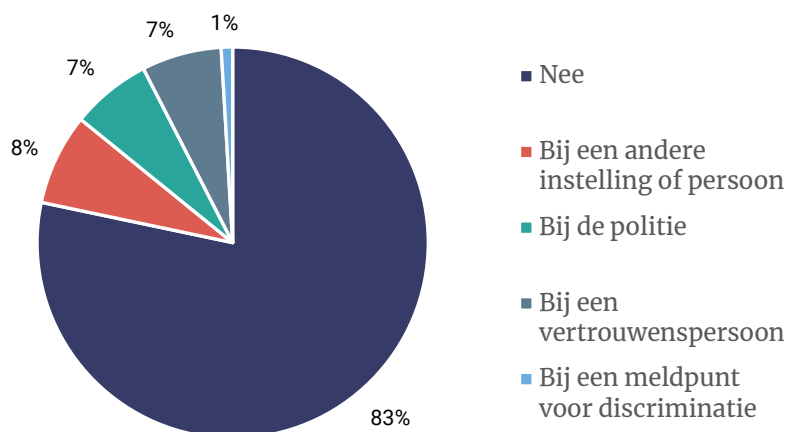
Figuur 5.9 Delen van discriminatie ervaringen met... (meerdere antwoorden mogelijk) (n=172)

Meeste inwoners maken geen melding van discriminatie

Inwoners kunnen discriminatie melden bij een instelling, politie, persoon of meldpunt⁹. Opvallend is dat een ruime meerderheid (83%) hun ervaring met discriminatie niet heeft gemeld. Een klein aandeel (7%) maakte een melding bij de politie. Een enkeling kiest ervoor om zijn of haar ervaring bij een meldpunt voor discriminatie aan te geven (1%).

Figuur 5.10 Melden van discriminatie bij... (meerdere antwoorden mogelijk) (n=172)

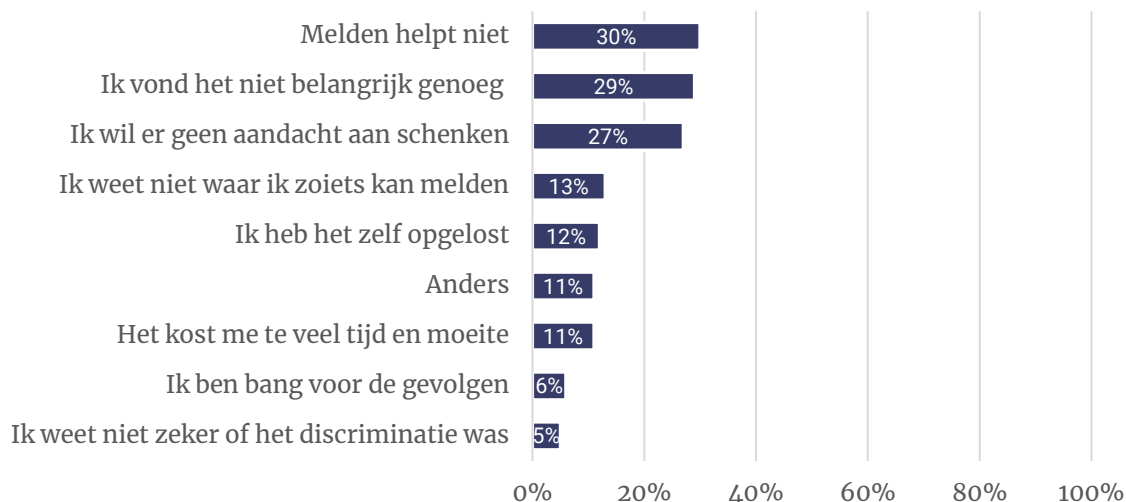
⁹ Meldpunt: dit kunnen verschillende meldpunten zijn, niet alleen Art.1 NHN

Een derde denkt dat melden geen zin heeft

De meest genoemde redenen waarom inwoners discriminatie niet melden, is dat zij denken dat melden niet helpt (30%), dat ze het niet belangrijk genoeg vonden (29%) of dat ze er geen aandacht aan willen schenken (27%). Een deel zegt dat ze niet weten waar zij zoiets kunnen melden (13%).

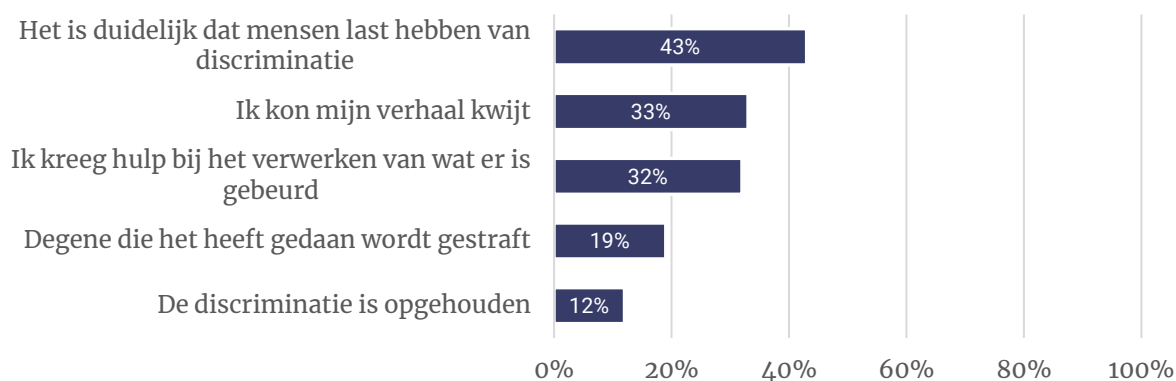
Figuur 5.11 Waarom heeft u het niet gemeld? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=142)

Melden draagt het meest bij aan bewustwording van discriminatie

Een aantal inwoners heeft de discriminatie wel gemeld. Voor een deel van hen heeft het melden ervoor gezorgd dat het duidelijker is dat mensen last hebben van discriminatie (43%). Een derde geeft aan dat zij hun verhaal kwijt konden en/of dat ze hulp kregen bij het verwerken van de discriminatie. Voor een klein deel heeft het melden ertoe geleid dat de discriminatie stopte (12%).

Figuur 5.12 Waaraan heeft het melden bijgedragen? (% (heel) veel) (n=30)¹⁰

¹⁰ Vanwege het lage aantal waarnemen zijn deze resultaten vooral indicatief.

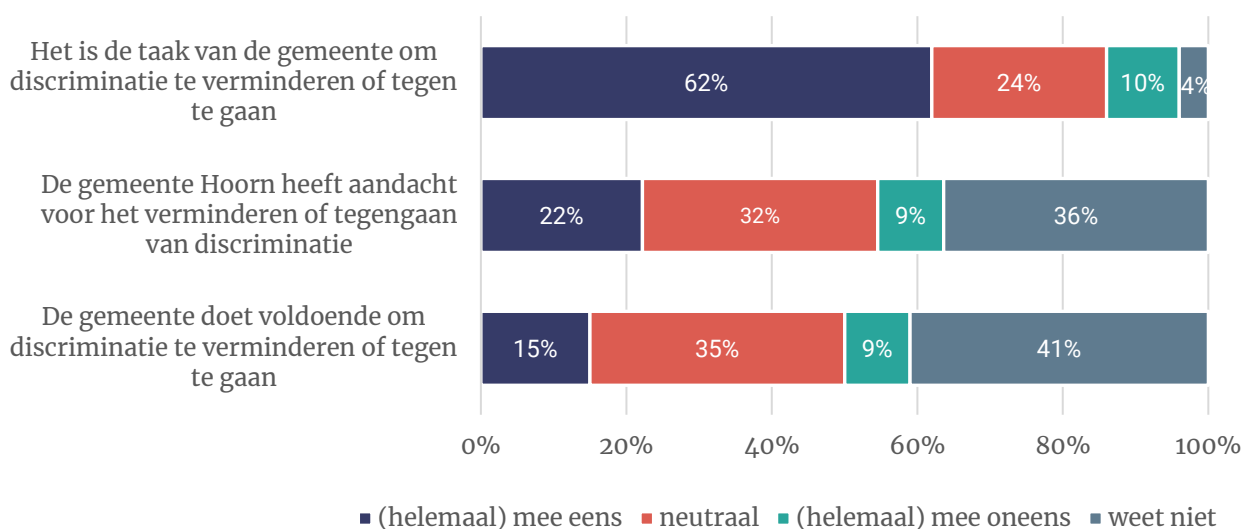
6 Rol van de gemeente en samenleving

In dit laatste hoofdstuk kijken we naar de rol van de gemeente, organisaties en inwoners in het verminderen of tegengaan van discriminatie.

Meerderheid vindt het de taak van de gemeente om discriminatie tegen te gaan

De meerderheid (62%) van de inwoners van Hoorn is van mening dat het de taak van de gemeente is om discriminatie te verminderen. Een derde van de inwoners heeft geen duidelijke mening over of de gemeente nu voldoende aandacht hiervoor heeft of voldoende doet om discriminatie te verminderen en ongeveer vier op de tien inwoners weten het niet. In totaal 15 procent vindt dat de gemeente voldoende doet om discriminatie tegen te gaan.

Figuur 6.1 Rol van de gemeente Hoorn in het tegengaan van discriminatie (n=883)

Verschillen in opvattingen over de rol van de gemeente

- Met name vrouwen en inwoners van 50 jaar en ouder vinden dat het de taak van de gemeente is om discriminatie te verminderen. Hoger opgeleiden en inwoners die geen discriminatie hebben meegemaakt in hun omgeving zijn het hier vaker mee *oneens*.
- Vooral mannen en lager opgeleiden vinden dat de gemeente aandacht heeft voor het verminderen van discriminatie.
- Meer inwoners die *geen* discriminatie hebben meegemaakt in hun omgeving en lager opgeleiden vinden dat de gemeente voldoende doet tegen discriminatie.
- Inwoners die discriminatie hebben meegemaakt vinden dat de gemeente niet genoeg doet om discriminatie tegen te gaan.

Wat kan de gemeente doen om discriminatie tegen te gaan?

De inwoners van Hoorn konden aan het eind van de vragenlijst suggesties geven hoe de gemeente discriminatie in Hoorn kan verminderen of tegengaan. In totaal hebben 413 inwoners suggesties gegeven¹¹. Deze antwoorden hebben we ingedeeld in een aantal categorieën.

Tabel 6.1 Suggesties voor de gemeente om discriminatie te verminderen (n=413)¹²

Een standpunt innemen, actie nemen en meer aandacht geven aan discriminatie	43%
Meer luisteren naar en aansluiten bij de inwoners	20%
Stimuleren van contact tussen/mengen van verschillende culturen	13%
Meer informatie over discriminatie geven aan de inwoners (bewustwording)	13%
Meer aandacht voor discriminatie in het onderwijs	10%
Gelijke kansen creëren voor iedereen	9%
De verantwoordelijkheid ligt (ook) bij de inwoners	8%
Niet te veel aandacht aan discriminatie geven	3%

De meeste antwoorden hebben te maken met 'een standpunt innemen, actie nemen en meer aandacht geven aan discriminatie'. Inwoners vinden dat de gemeente zich duidelijker mag uitspreken en actiever kan zijn in het tegengaan van discriminatie.

- *“Een duidelijk standpunt innemen en optreden tegen de discriminatie.”*
- *“In plaats van die beeld van Coen een monument voor gelijkheid of een beeld van iemand die een goed voorbeeld voor de maatschappij is of was.”*
- *“Eindelijk een keuze maken over Coen, en daar ook duidelijk voor staan () hak een knoop door en leg uit waarom je dat doet. Of het beeld nou blijft staan of weg gaat, een keuze laat zien dat de gemeente visie heeft.”*
- *“Niet bang zijn om gelabeld te worden als "racist" en gewoon de groepen die overlast veroorzaken aanpakken.”*

Daarnaast vindt een deel van de inwoners dat de gemeente meer moet luisteren naar inwoners die te maken hebben met discriminatie. Het stimuleren van contact tussen verschillende groepen en informatie geven over discriminatie wordt genoemd, evenals aandacht geven aan discriminatie in het onderwijs. Voorlichting over discriminatie kan leiden tot meer bewustwording. Een klein deel vindt dat de gemeente juist niet te veel aandacht aan discriminatie moet geven. Tot slot noemen een aantal inwoners dat zij zelf ook verantwoordelijk zijn voor het verminderen van discriminatie.

- *“In ieder geval gehoor geven aan de discriminatie denk ik. Of ruimte bieden voor degene die er veel last van hebben om er over te spreken.”*
- *“Een lokale campagne waarin de diversiteit van de Hoornse samenleving in beeld wordt gebracht, met eigen inwoners en dus niet met figuranten zodat mensen zich kunnen herkennen en identificeren.”*
- *“Ik denk dat vooral vroege voorlichting op scholen en rollenspellen om te beginnen bij een jonge groep kinderen effectief zal zijn.”*
- *“Begin met mensen neer te zetten in de gemeenteraad die weten wat discriminatie inhoudt en niet figuren die in hun veilige bubbel zijn opgegroeid.”*
- *“Activiteiten organiseren waarbij verschillende buurten elkaar treffen.”*

¹¹ Dit zijn zowel respondenten vanuit de steekproef/panel als vanuit de open link.

¹² Antwoorden uit de steekproef/panel en open link, % van de inwoners die suggesties hebben gegeven.

Wat kunnen organisaties en inwoners doen om discriminatie tegen te gaan?

Naast de vraag wat de gemeente kan doen, stelden we de vraag wat de samenleving – inwoners en organisaties in Hoorn – kan doen om discriminatie te verminderen. In totaal hebben 887 inwoners hiervoor suggesties gegeven. Deze antwoorden hebben we opnieuw ingedeeld in een aantal categorieën, zie de tabel hieronder.

Tabel 6.2 Suggesties voor organisaties en inwoners om discriminatie te verminderen (n=887)¹³

Ervoor zorgen dat mensen uit verschillende culturen met elkaar in contact komen/in gesprek gaan met elkaar	31%
Iedereen gelijk behandelen en zorgen dat iedereen mee kan doen	26%
Actie ondernemen als er wordt gediscrimineerd	14%
Meer aandacht voor discriminatie en informatie over geven	14%
Bewustwording (van eigen gedrag en dat van anderen)	14%
Meer luisteren naar elkaar en begrip tonen	7%
Meer aandacht voor discriminatie tijdens de opvoeding en op school	6%
Geen/niet te veel aandacht geven	4%
Het goede voorbeeld geven	3%

Het grootste deel van de antwoorden hebben betrekking op het stimuleren van meer contact en gesprekken tussen mensen van verschillende culturen, zowel door organisaties als door inwoners zelf. Daarnaast wordt elkaar gelijk behandelen door een relatief groot deel van de inwoners genoemd als suggestie om discriminatie te verminderen.

- *“Inwoners: respect hebben voor elkaars cultuur maar er ook over kunnen praten met elkaar. Organisaties: meer culturele diversiteitsbijeenkomsten bijvoorbeeld.”*
- *“Samenwerken; Buurtfeesten. Vakantie spelen. Sport en beweging. Leer fietsen maatje voor vrouwen. (...). Verzin dingen die mensen samen brengt, elkaar leren kennen.”*
- *“Elkaar accepteren, respecteren en normaal doen tegen elkaar.”*

Indien er sprake is van discriminatie zou het helpen als inwoners en organisaties hier actie op ondernemen, bijvoorbeeld door elkaar aan te spreken op elkaars gedrag. Andere suggesties zijn meer aandacht hebben voor discriminatie en je bewust worden van discriminatie, niet alleen door anderen maar ook (onbewust) door jezelf: *“In de spiegel kijken.”* Een aantal inwoners noemt meer luisteren naar elkaar en begrip tonen, aandacht in opvoeding en onderwijs voor discriminatie en zelf het goede voorbeeld geven. Ook hier vinden sommigen dat men juist niet te veel aandacht moet geven aan discriminatie.

- *“Vraag wat mensen hebben meegemaakt. Stel je voor hoe het is om alles achter te hebben moeten laten en zonder familie en vrienden in een vreemd land een nieuw leven op te bouwen. Onbekend maakt onbemind.”*
- *“Elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Inwoners actief informeren over wat precies onder discriminatie valt omdat mensen vaak geen idee hebben hoe kwetsend bepaalde uitlatingen voor anderen kunnen zijn.”*
- *“Meldpunt discriminatie instellen.”*
- *“Kritisch zijn naar zichzelf en het eigen handelen. Soms zijn dingen zo ingeburgerd dat je niet ziet dat je misschien zelf ook wel eens discrimineert.”*

¹³ Antwoorden uit de steekproef/panel en open link, % van de inwoners die suggesties hebben gegeven

- *“Opvoeding en educatie is mijns inziens een goede basis voor acceptatie en tolerantie. Ik vind dit primair een taak van de opvoeders (ouders) en zou een onderdeel van het curriculum op scholen moeten zijn.”*
- *“Wij moeten niet heel druk zijn met discriminatie en wij moeten niet alles scharen onder discriminatie.”*
- *“Zich inzetten voor dekolonisatie van Hoorn in alle publieke uitingen, om te beginnen door alle stadsmarketing rondom de 'Gouden Eeuw' per direct af te schaffen.”*
- *“Zelf correct gedragen. Je hoeft een aanstichter er niet altijd op aan te spreken als dit een onveilige situatie is. Je kan ook laten zien dat jij de gediscrimineerde persoon wel oké vindt.”*
- *“Niet zo zeuren, ga gewoon door met leven.”*

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl